

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj 01 0 K 010978 16 K
Bihać, 28.09.2016. godine

Pravosnažno 26.10.2016. godine.
Presuda na osnovu sporazuma o priznanju
krivnje.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Hodžić Fikreta kao predsjednika vijeća, Kasum Suade i Rekić-Midžić Edite kao članova vijeća, sa zapisničarem Husarević Fatimom, u krivičnom predmetu protiv optuženog Omerčehajić Mustafe, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ, postupajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva USK-a Bihać broj T01 0 KT RZ 0024565 15 od 25.03.2016. godine, nakon razmatranja sporazuma o priznanju krivice na pretresu za izricanje krivičnopravne sankcije održanom dana 28.09.2016. godine, u prisustvu zamjenika glavnog kantonalnog tužioca Felić Nazifa, optuženog Omerčehajić Mustafe i njegova branioca po službenoj dužnosti advokata Kabiljagić Hamdije, donio je i javno objavio sljedeću

P R E S U D U

Optuženi OMERČEHAJIĆ MUSTAFE zv. „Muća” , sin H. i majke F. rođene N., rođen 11.05.1973.godine u B. D., prebiva u naselju ..., Općina K. D., JMBG ..., oženjen, bez djece, pismen sa završenom srednjom školom, po zanimanju bravar, vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO K. D., nezaposlen, lošeg imovnog stanja, po nacionalnosti ..., državljanin ..., osuđivan ..., brani se sa slobode.

K R I V J E

Što je:

Za vrijeme rata u Republici Bosni i Hercegovini u toku oružanog sukoba između pripadnika 5. Korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine i pripadnika Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna”, u svojstvu pripadnika Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna” postupao suprotno odredbi člana 3. stav 1. tačka a) i c) III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine, tako što je:

Dana 21.06.1995. godine u prijepodnevnim satima na području M. (M.brdo) u blizini V., općina V. K., nakon zarobljavanja K. A., S. M., R. M., D. E.i A. B., pripadnika 5. bataljona vojne policije u sastavu 5. Korpusa Armije RBiH od strane pripadnika IDV „Zenge“ u sastavu Treće brigade vojske Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“ i njihovog sproveđenja u mjesto D. S., općina V. K., te dolaskom do teretnog vozila – kamiona namijenjenog za prijevoz ovih zarobljenika do V. K., optuženi Omerčehajić Mustafa sa još nekoliko pripadnika iste vojske spomenutim zarobljenicima naredili da uđu u zadnji dio kamiona da bi ih prilikom ulaska, Omerčehajić Mustafa udarao šakama i nogama po svim dijelovima tijela a najviše u predjelu glave, vrata i slabina, a zatim tokom vožnje nastavio sa sličnim zlostavljanjem na način da je u dva navrata zaustavljao vozilo, a potom dolazio do zarobljenika nakon čega ih je ponovno udarao nogama i šakama po svim dijelovima tijela, posebno u predjelu njihovih glava, dok su za to vrijeme zarobljenici morali sjediti ili čučati pognutih glava sa rukama na leđima, uslijed čega su oštećena lica – zarobljenici trpili teške tjelesne bolove.

Dakle, kao pripadnik vojske Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“ kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba u RBiH, prema ratnim zarobljenicima pripadnicima 5. Korpusa Armije RBiH nečovječno postupao, nanosio im velike patnje i povrede tjelesnog integriteta i zdravlja.

Čime je učinio krivično djelo –Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144. preuzetog KZ-a SFRJ, pa se primjenom istog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba člana 42. stav 1. i 2., te člana 43. stav 1. toga Zakona

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 2 (DVJE) GODINE.

U smislu člana 202. stav 4. ZKP-a F BiH optuženi se oslobađa dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka.

U smislu člana 212. stav 3. ZKP-a F BiH oštećeni R. M., D. E., A. B., S. M. i K. A.sa imovinskopravnim zahtjevom upućuju se na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo USK-a Bihać pod brojem T01 0 KT RZ 0024565 15 od 25.03.2016. godine, podiglo je optužnicu protiv Omerčehajić Mustafe

stavljajući mu na teret izvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ.

U toku priprema za glavni pretres pred ovim sudom koji je zakazan za dan 28.09.2016. godine, zamjenik glavnog kantonalnog tužioca u spis je uložio sporazum o priznanju krivice koji su dana 09.09.2016. godine pod brojem T01 0 KT RZ 0024565 15 zaključili zamjenik glavnog kantonalnog tužioca te optuženi u prisustvu svoga branioca, advokata Kabiljagić Hamdije. Tim sporazumom optuženi je priznao da je na način, u vrijeme i na mjestu kako je to činjenično opisano u izreci optužnice kao pripadnik Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“, nakon zarobljavanja pripadnika 5. Bataljona vojne policije u sastavu 5. Korpusa Armije BiH K. A., S. M., R. M., D. E. i A. B., udarao iste šakama i nogama po svim dijelovima tijela, te da je na taj način učinio krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ. Kada je u pitanju krivičnopravna sankcija, stranke i branilac sporazumjeli su se da se optuženom Omerčehajić Mustafi izrekne kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, a da sud u skladu sa stanjem spisa donese odluku u pogledu troškova krivičnog postupka i imovinskopopravnog zahtjeva.

Sud je razmatrajući sporazum o priznanju krivice utvrdio da je optuženi Omerčehajić Mustafa sporazum zaključio dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem, da je upoznat o svim posljedicama koje proističu iz sporazuma, uključujući tu i posljedice vezane za imovinskopopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka, da optuženi razumije da se zaključenim sporazumom o priznanju krivice odriče prava na suđenje i da neće moći uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu se izreći, ukoliko sud prihvati sporazum, da je oštećenim K. A., S. M., R. M., D. E. i A. B. data mogućnost da se pred tužiocem izjasne o imovinskopopravnom zahtjevu, da je predložena krivičnopravna sankcija u skladu sa krivičnim zakonom te da tužilac raspolaže sa dovoljno dokaza na kojima se temelji krivica optuženog.

Provedenim dokazima utvrđeno je da je u kritičnom periodu u Bosni i Hercegovini bilo ratno stanje, da je optuženi Omerčehajić Mustafa bio pripadnik vojske Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna, da su R. M., D. E., A. B., S. M. i K. A. kao pripadnici 5. Bataljona vojne policije u sastavu 5. Korpusa Armije BiH bili zarobljeni od strane pripadnika IDV „Zenge“ u sastavu 3. Brigade vojske Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“, da su navedena lica imala status ratnih zarobljenika te da su u tom periodu trajale borbe između pripadnika 5. Korpusa Armije BiH i vojske Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“.

Predsjedništvo R Bosne i Hercegovine na sjednici održanoj dana 20.06.1992. godine, donijelo je Odluku o proglašenju ratnog stanja na teritoriji R Bosne i Hercegovine, koja je stupila na snagu istog dana (Sl. list R BiH broj 7/92). Odlukom predsjedništva R Bosne i Hercegovine ratno stanje ukinuto je sa danom 22.12.1995. godine (Sl. list R BiH broj 50/95).

Uvidom u izvod iz registra matične knjige pripadnika 3. Brigade Narodne odbrane autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“ utvrđeno je da je optuženi Omerčehajić Mustafa bio pripadnik te vojske, da je stupio u jedinicu IDV „Zenge“ pri 3. Brigadi sa danom 20.01.1995. godine, kao dobrovoljac. Da je optuženi bio pripadnik te jedinice i u vrijeme zarobljavanja, potvrdili su oštećeni u svojim iskazima.

Da su oštećeni R. M., D. E., A. B., S. M.i K. A. u vrijeme zarobljavanja bili pripadnici Armije R BiH te da su imali status ratnih zarobljenika, potvrđeno je na osnovu iskaza oštećenih u svojstvu svjedoka te materijalnim dokazima – aktima Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida obrambeno oslobodilačkog rata broj 07/16-02-03/1-177-1/16 od 11.02.206. godine, broj 07/16-02-03/1 -175-1/16 od 11.02.2016. godine, broj 07/17-01-03/1-156-3/16 od 12.02.2016. godine, broj 07/17-01-03/1-156-2/16 od 12.02.2016. godine i broj 07/16-02-03/1-176-1/16 od 11.02.2016. godine. Postojanje oružanog sukoba pripadnika 5.Korpusa Armije BiH i Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“, utvrđeno je iskazima oštećenih u svojstvu svjedoka te materijalnim dokazima koji se nalaze u spisu.

Oštećeni R. M., D. E., A. B., S. M.i K. A. u svojstvu svjedoka saglasno su potvrdili da su kao pripadnici 5. Bataljona vojne policije u sastavu 5. Korpusa Armije R BiH, dana 21.06.1995. godine u prijepodnevnim satima zarobljeni na području M.-V. od strane pripadnika IDV „Zenge“ u sastavu 3. Brigade vojske Narodne odbrane Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“, da su nakon zarobljavanja sprovedeni u mjesto D. S., općina V. K. te da su im pripadnici naveden jedinice naredili da uđu u zadnji dio kamiona.

Kada su u pitanju radnje izvršenja koje se optuženom Omerčehajić Mustafi stavljaju na teret, svjedok S. M. naveo je da se prilikom vožnje kamion u kojem su bili nekoliko puta zaustavlja, da im je pripadnik vojske APZB Mustafa iz D. po nadimku „Muća“ naređivao da ustanu, da se sagnu i drže ruke na leđima, a potom da ih je udarao uglavnom nogama na kojima je imao čizme u vidu alpinki od kojih udaraca je on zadobio prelom dva rebra. Svjedok D. E. naveo je da su nakon zarobljavanja najviše tukli K. A. i da su se u tome posebno isticali osoba po prezimenu A., H. konobar i Mustafa po nadimku Muća iz B. D.. Taj Mustafa na nogama je imao žute martinke a njega je udarao po cijelom tijelu nogama, šakama i kundakom od puške, a za vrijeme vožnje kamionom Mustafa ih je sviju udarao u predjelu glave i slabina. Svjedok K. A. ističe da se za vrijeme vožnje kamionom jedna osoba predstavila po nadimku „Muća“, spominjao je da je bokser i on je bio pravi sadista, jer su morali kleknuti na koljena i staviti ruke iza leđa, a on ih je tukao u takvom položaju, tako da im je svima tijelo i lice bilo natečeno i izobličeno. Svjedok A. B. u svom iskazu optuženog Omerčehajić Mustafu opisao je po nadimku „D.“ ističući da se on popeo na kamion i u više navrata ih udarao šakama i nogama dok su oni stajali ili klečali. Od tih udaraca osjećao je bol po čitavom tijelu, a lice mu je bilo oteklo i u krvi. Svjedok R. M. naveo je da su u više navrata prilikom vožnje u kamionu bili

pretučeni od strane pripadnika Vojske APZB, da se u tome posebno isticala osoba koja je imala ožiljak na zadnjem dijelu glave i ožiljke po rukama, vjerovatno od gašenja cigareta, ali on nije mogao imenom identificirati tu osobu.

Utvrđeno činjenično stanje ovaj sud cijenio i u krivičnopravnom smislu pa je našao da su se u radnjama optuženog ostvarili svi bitni elementi krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ. Kako nije bilo okolnosti koje bih isključile krivicu optuženog, to ga je ovaj sud i oglasio krivim za ovo krivično djelo.

Odredbom člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine određeno je da je u slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba, zabranjeno prema licima, podrazumijevajući tu i pripadnike Oružanih snaga koji su položili oružje, ili su iz bilo kojeg drugog razloga lišeni slobode, poduzimati postupke kojima se nanose povrede života i tjelesnog integriteta, pa je samim time nečovječno postupanje i povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja, određeno kao djelo u osnovi zločina. Nečovječno postupanje prema ovoj konvenciji definiše se kao namjerno djelo ili propust kojim se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja, odnosno povreda ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo. Za postojanje krivičnog djela iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ potrebno je da ponašanje učinitelja objektivno predstavlja kršenje pravila Međunarodnog prava. To znači da je ostvaren objektivni uvjet kažnjivosti kojim je posebno određen karakter protupravnosti ovog krivičnog djela, tj. da je djelo protupravno i u smislu međunarodnog prava.

Iz radnji optuženog, načina i okolnosti u kojima su iste poduzete prema oštećenim kao zaštićenim licima, proizilazi da su opisane radnje poduzete svjesno kako bih se zaštićena lica, ratni zarobljenici teško povrijedili, ponizili i prestrašili, odnosno kako bi se napalo njihovo ljudsko dostojanstvo i tjelesni integritet. Obzirom na izneseno one kao takve imaju karakter nečovječnog postupanja i predstavljaju zabranjene radnje, a što je optuženi nesumnjivo znao i mogao znati.

Posljedice ovakvog postupanja optuženog prema ratnim zarobljenicima ogledale su se u nanošenju tjelesnih i duševnih boli i patnji oštećenim, povredama tijela i zdravlja na način kojim se vređa ljudsko dostojanstvo te je isti postupao sa direktnim umišljajem, budući da je bio svjestan statusa žrtava, svjestan radnji koje poduzima i posljedica istih. Optuženi je postupao nečovječno prema zarobljenicima u situacijama kada su ljudske vrijednosti kao što su čast, dostojanstvo i samopoštovanje u najvećoj opasnosti, odnosno kada su oštećeni kao žrtve bili lišeni slobode i kada su bili pod vlašću i kontrolom vojske kojoj je pripadao optuženi. Premlaćivanje i udaranje bespomoćnih zarobljenika na način kako je to radio optuženi, ukazuje na htjenje da se povredi njihovo ljudsko dostojanstvo.

Sud je u smislu člana 246. stav 5. ZKP-a F BiH prihvatio sporazum o priznanju krivice, smatrajući da kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine u svemu odgovara težini počinjenog krivičnog djela, stepenu krivične odgovornosti optuženog, njegovim ličnim prilikama i ranijem životu te ponašanju nakon izvršenog krivičnog djela te da je izrečena krivičnopavna sankcija dovoljna ali i neophodno potrebna da bih se postigla svrha kažnjavanja u vidu generalne i specijalne prevencije. Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice sud je posebno cijenio lične i porodične prilike optuženog, obzirom da je oženjen, da mu je supruga teško bolesna, da je optuženi nezaposlen i lošeg imovnog stanja, njegovu mladost u vrijeme poduzimanja radnji izvršenja, protek vremena, kao i činjenicu da je optuženi priznao radnje izvršenja te izrazio duboko kajanje. Obzirom na izneseno, ovaj sud je mišljenja da se radi o osobito olakšavajućim okolnostima te da će se primjenom odredaba o ublažavanju postići svrha kažnjavanja.

U smislu člana 202. stav 4. ZKP-a F BiH optuženi je oslobođen dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka. Prilikom donošenja ove odluke sud se rukovodio činjenicom da je optuženi nezaposlen, da je slabog imovnog stanja te da bih obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje njegovo i izdržavanje članova porodice koje je on dužan da izdržava.

U smislu člana 212. stav 3. ZKP-a F BiH sud je oštećene R. M., D. E., A. B., S. M. i K. A. sa imovinskopravnim zahtjevom uputio na parnični postupak.

ZAPISNIČAR
Husarević Fatima

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Hodžić Fikret

PRAVNA POUKA
Protiv ove presude dozvoljena je žalba
u roku od 15 dana, Vrhovnom суду F BiH.
Žalba nije dozvoljena zbog odluke o izrečenoj
krivičnopravnoj sankciji (član 246. stav 6. tačka c ZKP-a F BiH).